Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036
УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XC. Ч. 171. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 9-го ВЕРЕСНЯ 1983 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, SEPTEMBER 9, 1983 No. 171. VOL. XC.

Громада в Ютиці вшанує жертви голоду

Ютика, Н. Й. (Я. Томич). — В доповненні до попередніх інформацій, повідомляємо, що Український Громадський Комітет у Ютиці, Н.Й., закінчує приготування до великої демонстрації, яка відбудеться в суботу, 24-го вересня ц.р.

Українські громади Ютики, Ровм, Геркімер і Литл Фолс об'єднано спільними зусиллями вшанують пам'ять жертв голоду, а рівночасно відкриють місцевому населенню правду про імперіялістичну політику Москви та її нелюдяні, варварські методи ламання опору волелюбної України.

Запланований у Москві голод, як засіб боротьби з Україною, знищив понад 7 мільйонів сільського населення України.

Програма демонстрації буде слідуюча: о год. 1-ій по полудні — збірка учасників походу на площі Murnane Field; год. 2-га: колона автомобілів вирушить з площі і вулицею Genesee перейде до Пам'ятника Ветеранів на площі Oneida; очевидці голоду зложать перед пам'ятником символічний вінок, і ціла автоколона, очолена зорганізованою молоддю, з транспарантами і прапорами продовжуватиме похід до площі місцевої ратуші; там о год. 3-ій відбудеться Соборна Панахида за душі заморених голодом українців у 1932-33 роках.

Дальше відзначення 50-річчя голоду продовжуватиметься в залі Української Авдиторії при Cottage Place о год. 4-ій. Американські представники релігійного, наукового і політичного світів оглянуть виставку матеріялів про голодову трагедію України: знімки, пресу з 1932-33 років, книжки. О год. 5-ій почнеться мистецька програма, що завершить відзначення роковин варварського злочину червоної Москви.

Український Громадський Комітет в Ютиці апелює до всіх національно свідомих українців цього міста та сусідніх громад взяти масову участь у демонстрації. Місцеві газети повідомляли про заплановану демонстрацію і висловлювались редакційно про голод в Україні.

ПАНАХИДА В МЕЙПЛВУДІ

Мейплвуд, Н.Дж. — В неділю, 11-го вересня ц.р., о год. 10:15 вранці, тут в українській православній церкві св. Вознесіння, при 650 Ірвінгтон авеню, буде відправлена Панахида за св. п. голову Директорії і Головного Отамана військ УНРеспубліки Симона В. Петлюру, президента УНР Андрія Лівицького, президента УНР в екзилі Степана Витвицького, віцепрезидента Івана Багряного та всіх померших 40 членів Товариства Прихильників Державного Центру Української Народної Республіки — Відділу в Нюарку-Ірвінгтоні.

Організують поїздки до Вашінґтону

Клифтон, Н.Дж. — Українські православні церкви св. Покрови і св. Вознесіння в Клифтоні, Н.Дж., організують автобуси на Меморіяльну маніфестацію і Меморіяльний концерт, присвячені пам'яті Великого голоду в Україні.

У неділю, 2-го жовтня ц.р., автобуси від'їдуть від церкви св. Покрови, ріг Мейн і Вашінгтон авеню в Клифтоні о год. 4-ій рано.

Зголошуватися на виїзд можна до: І. Білоброна, тел. 472-7654, Г. Клименка — 478-0831 і В. Марущака — 546-5238 до год. 9-ої вечора, а від 9-ої до 11-ої вечора — 546-6787. Ціна за переїзд 18.00 дол. від особи в обидві сторони.

РОСТИК ВИЗДОРОВЛЯЄ ПІСЛЯ УСПІШНОЇ ОПЕРАЦІЇ РУКИ

Усміхнений Ростик на руках батька після успішної операції лівої руки.

Нюарк, Н.Дж. — Ростик Цилупа, 3-літній хлопчик-українець з Польщі, про якого писали, ще тоді, як він був у Польщі і потребував складну операцію лівої руки, яка була спотворена з нерухомою долонею в наслідок розбиття її автобусом і неправильним складенням під час операції в Польщі, 31-го серпня поступив до медичного центру Сейнт Барнабас, де лікар Дж. Дж. Кайзер провів 1-го вересня успішну операцію.

Ростик почуває себе добре, його виписали вже з лікарні 3-го вересня. Він залишиться ще під наглядом лікарів аж до повного виздоровлення, проходячи відповідну терапію. Операцію аранжував відомий український лікар д-р Любомир Кузьмак.

Операція тривала понад чотири години. Завдяки досвідченим лікарям-хірургам під керівництвом д-ра Кайзера операція пройшла успішно. При операції була українка-медсестра Стефанія Ференц. Лікарня дозволила на 24-годинну обслугу малого пацієнта, в якій чергувались: Анна Коренець, Надія Костик, Олена Мандзій, Анна Кравчук, Ольга Заремба, Олена Мельничук, Марія Полянська, Лариса Пенцак і Стефанія Бренич. Вони організували цілодобову опіку і чергування коло маленького пацієнта, що дало йому можливість почувати себе добре і швидко поправитися після операції. Адміністрація лікарні також зробила все можливе, щоб Ростик і його батько Еміль почували себе якнайкраще.

Д-р Кайзер і його операційна група, до якої належали д-р Раджер Престісіо, анестезист і педіатр д-р Ольга Висата, перевели операцію безплатно.

Кошти на приїзд хлопчика з батьком, їх отримування, перебування у ЗСА та лікування зібрали членки СУА.

Всі, хто з такою душею і посвятою старалися допомогти Ростикові та його батькам і ввесь час помагали радіють, що хлопчик буде скоро повністю здоровий і володітиме лівою рукою. Всі бажають Ростикові скорого виздоровлення і швидкого повороту до мами, яка з таким нетерпінням і тривогою жде його.

Газета „Ню Йорк Таймс" і „Дейлі Нюз" подали вістки про цю подію, називаючи Ростика у заголовках „польским хлопчиком".

ЗАКЛИКАЮТЬ ДО БОЙКОТУ ПОЛЬОТІВ

Лондон, Британія. — Провідники професійної організації, яка представляє більшість летунського персоналу світових комерційних летунських ліній, закликали у вівторок, 6-го вересня, понад 57,000 своїх членів приєднатися до 60-денного бойкоту польотів до СССР на знак протесту збиття південнокорейського пасажирського літака совєтським військовим винищувачем.

Заклик управи Міжнародної федерації організацій летунів повітряних ліній може привести до „повної ізоляції Москви в ділянці цивільного летунства", з боку повітряних ліній, які діють поза комуністичним бльоком країн.

Такий заклик був прийнятий після надзвичайного 6-годинного засідання керівництва в Лондоні у вівторок з метою розглянути відповідні кроки з огляду на збиття минулого тижня південнокорейського пасажирського літака совєтським військовим винищувачем.

Капітан Джан Лерой, заступник президента цієї міжнародної організації, заявив, що рекомендації управління повністю підтримують члени-летуни, які зайняті на 17 повітряних лініях, що обслуговують комерційні польоти до Москви з некомуністичних країн.

Тим часом об'єднання летунів декількох західньоевропейських країн вже заявили, що вони підтримають будь-які дії федерації.

Генеральний секретар Британського об'єднання летунів Марк Янг заявив: „Ми не можемо дозволити, щоб хтось збивав літаки в повітрі і залишався безкарним. Це мінімальні кроки, які можна зробити". Він сказав, що міжнародна федерація могла б піти далі та бойкотувати повністю совєтський повітряний простір.

Речники об'єднань комерційних летунів Норвегії та Швеції також повідомили, що вони приєднуються до бойкоту.

Серед західньоевропейських урядів наростає рух за скликання надзвичайної зустрічі Міжнародної організації цивільного летунства для обговорення відповідних дій на варварський крок СССР.

В АФГАНІСТАНІ РЕЖИМНИКИ ВОЮЮТЬ ПОМІЖ СОБОЮ

Ню Делі, Індія. — Західні дипломати повідомили у вівторок, 6-го вересня про те, що тліючий розбрат між двома фракціями афганської правлячої комуністичної партії вибух знову у вигляді збройного бою біля міста Герат, в якому понад 100 осіб загинули, а багато інших були ранені.

Це був найбільший зудар цього року між групою Парчам (Прапор), якою керує маріонетковий президент Бабрак Кармаль, і групою Хальк (Маси) фракцією його противників. Інцидент стався 17-го серпня.

Згідно з повідомленням дипломатів, групу Парчам представляли військові частини, а групу Хальк, націоналістичне крило партії, представляли відділи поліції міністерства внутрішніх справ. Дальші подробиці інциденту не відомі.

Міжпартійні сутички доходили своєї вершини в 1980 і 1981 роках, коли сотні, а може тисячі афганських комуністів убили себе взаємно. Минулого року вбивства дещо затихли, хоч напруження між фракціями залишилося високим.

Міністра оборони Абделя Кадера, який був командиром танкового відділу і штурмував президентський палац в 1979 році, допомагаючи тим самим встановити перший марксистський уряд, вважають лідером групи Хальк.

Дотепер Москва підтримувала групу Кармаля, члени якої мають більше влади і займають важливі пости в уряді та партії. Одначе чисельно ця група менша, ніж група Хальк.

Відносно боротьби повстанців в минулому місяці відбулося також декілька більших боїв. Совєтські війська 10-го серпня знову атакували повстанців біля Герату, бомбардували околиці міста. Втративши понад 50 вояків убитими, совєтські війська помстилися на

(Закінчення на ст. 4)

АМЕРИКАНСЬКІ І ФРАНЦУЗЬКІ ВІЙСЬКА ОБСТРІЛЯЛИ ПОЗИЦІЇ ДРУЗІВ

Бейрут, Ливан. — Артилерійський вогонь панував над Західнім Бейрутом увесь день в середу, 7-го вересня, вбиваючи полковника французьких парашутистів його водія і ще одного вояка. У відповідь французи вислали два бойові літаки над місто і артилерійські позиції мусулманських друзів в сусідніх горах з місією попередження.

Пізніше також два літаки з американського літаконосця „Айзенгавер" пролетіли над містом і горами з розвідувальною і попереджуючою ціллю.

Вночі позиції американської морської піхоти на бейрутському летовищі були обстріляні артилерійським вогнем, і американська артилерія відповіла шістьма залпами 155-міліметрових гармат. Крім того, американські кораблі обстріляли позиції друзів, гармати яких замовкли.

Уряд Ливану заявив, що підтримана Сирією міліція друзів, яка воює проти сил християнської міліції та ливанської армії, наступає разом з палестинцями, які правдоподібно намагаються повернутися до Бейруту.

Палестинська Визвольна Організація заперечила в Дамаску повідомлення ливанського уряду, що палестинці беруть участь у боях, але одночасно заявила, що вона вступить у бій, якщо міжнародні війська збереження миру вмішаються в міжусобну війну в Ливані.

Офіційні особи Ливану сказали, що уряд їх країни звернувся до командування американськими, французькими, італійськими та британськими частинами міжнародного контингенту з проханням послати свої частини в гори Шуф і попередити зайняття сирійцями тих позицій, які звільнили минулої неділі ізраїльські війська.

У СВІТІ

ЗІ СТОЛИЦІ ЛИВАНУ Бейруту повідомили у вівторок, 6-го вересня, що підтримані сирійськими військами мусулманські друзи перейшли в наступ і вже третій день атакують християнську міліцію і частини ливанської армії, намагаючись захопити ті позиції, які залишили ізраїльські війська після їх відходу на південь на лінію ріки Авалі. Друзи неодноразово обстрілювали позиції американської морської піхоти на бейрутському летовищі. Значною перемогою друзів було здобуття міста Бгамдун на автостраді з Бейруту до окупованої Сирією частини Ливану. Всі познаки говорять за те, що друзи і сирійці намагаються здобути максимум вигоди після відходу ізраїльських військ.

ЗАХІДНІ КОРЕСПОНДЕНТИ повідомляють з Чаду, що довголітня громадянська війна в цій країні довела її населення до краю бідності. Великим нещастям для народу Чаду, крім війни, є ще посуха. Вже кілька років підряд дощові опади бувають дуже рідко, криниці висихають, гине врожай, гине худоба, люди голодують, покидають оселі. Так, наприклад, село Етіно 20 миль на південь від столиці Нджамени, де проживає понад 200 селян, має лише один колодязь, який висихає. Мешканець цього села Допов Ґарба так описує важку хвилину: „Цей рік дуже поганий. Посуха триває вже шість років. Тепер повинна бути дощова пора, але дощу нема".

ПОЛЬСЬКИЙ УРЯД ПОВІДОМИВ у вівторок, 6-го вересня, що під час демонстрацій і „бунтів" було арештовано 1,472 особи. Речник уряду генерала Войцеха Ярузельського Єжи Урбан заявив, що демонстрації на заклик забороненої профспілки „Солідарність" не вдалися, ритм праці на фабриках і заводах був нормальний. Західні кореспонденти говорять, що було інакше: 31-го серпня в річницю створення „Солідарности" десятки тисяч поляків по всій країні бойкотували публічний транспорт, вийшли на вулиці міст з маршами протесту.

ЗГІДНО З ПОВІДОМЛЕННЯМ гватемальських джерел і дипломатів чотири тижні після захоплення влади міністром оборони генералом Оскаром Мехія Вікторесом, політична ситуація в країні залишається хиткою. Генерал Вікторес як голова держави повернув ієрархію військового командувануня в армії, яку нарушив його попередник генерал Ефраїн Ріос Монтт. Але вважають, що перемога є тільки тимчасова тому, що нижчі чини старшин незадоволені таким станом і тільки чекають на нагоду зробити новий військовий переворот.

СЕКРЕТАР ОБОРОНИ Каспар Вайнбергер розпочав у вівторок, 6-го вересня, триденну подорож по країнах Центральної Америки, заявивши, що він бажає підтвердити відому політику ЗСА в цьому районі та побачити його проблеми безпосередньо. „Я прибув, щоб вивчити, послухати і побачити справи такими, як вони виглядають у дійсності", — сказав Вайнбергер, запилений і втомлений після довгої дороги по панамських джунглях, через які він проїхав, щоб побачити військові вправи американської піхоти.

СОЮЗІВКА ЗАКІНЧИЛА 30-ИЙ ЛІТНІЙ СЕЗОН БАГАТОЛЮДНО Й ВЕСЕЛО

Союзівка. — Відлуння гамору і сміху, напереміну зі звуками української пісні, прокочувалося по зелених узгір'ях Кетскильських гір тут в суботу, неділю і понеділок, 3-5-го вересня ц.р., під час довгого „вікенду" з нагоди свята Дня Праці, яким ця оселя УНСоюзу закінчила свій 30-ий літній сезон в присутності тисячних мас народу з усіх усюдів. Гостила їх Союзівка мистецько - розваговими програмами, спортовими змаганнями, забавами, добрими стравами і напитками та затишними алеями для прохолоди від гарячого сонця.

Серед гостей, як завжди, переважала молодь, але було й багато старших віком громадян, провідних діячів різних організацій, які вибрали власне цю популярну оселю для відпочинку і розваги в кінцевій фазі літнього сезону.

Вже в п'ятницю увечері, 2-го вересня, охолоджувана заля „Веселки" заповнилась гостями і відвідувачами, які насолоджувались різноманітним репертуаром вокально-музично-танцювального ансамблю „Чорноморські козаки" з Рочестеру, Н. Й. Ансамбль цей, в складі Андрій Цегельський, Славко Вірло і Мирон Коваль, при акомпаньяменті бояніста Евгена Григоренка, виконав ряд пісень і танків, переплітаючи їх ще й гумористичними монологами. До ансамблю долучились вокалістки Ліда і Зіна Джус з кількома популярними піснями. Ця група виступала щераз в неділю по полудні на відкритій терасі „Веселки" перед численними глядачами.

Гостей, що виходили після програми із залі „Веселки", зустрічали звуки оркестри Аліка і Дорка, яка цього вечора пригравала до танців.

На програму суботнього вечора склались виступи співачки Джой Бриттан з Лас Вегас, Нев., де вона виступає у великій музичній постановці „Джубілі" в одному з більших готелів цієї „столиці розваги", та піяністки-віртуоза Юліяни Осінчук з Ню Йорку. Свій багатогранний талант проявила Джой Бриттан, уродженка Манітоби з третього покоління українських поселенців, в українських і американських піснях, в гуморі та в українському слові, яким вона закликала присутніх зберігати українську мову і духовість, передавати їх молодшим нащадкам та допомагати „нашим братам і сестрам в Україні, які борються за волю".

Джой Бриттан співала під акомпаньямент оркестри „Темпо", яка попереджувала суботню і недільну програми в'язанками із її різноманітного репертуару. Крім того, ця дуже популярна оркестра, під орудою Іринея Коваля, пригравала до танців в суботу і неділю.

Юліяна Осінчук виконала п'ять композицій включно з власною п.н. „Гуцульська фантазія".

(фота: ред. Рома Гадзевич, „Український Тижневик")

Співає Джой Бриттан

Крім оркестри „Темпо", до танців пригравала оркестра „Водограй", а в неділю знов прийшла черга на оркестру Аліка і Дорка.

В неділю, увечері, після дещо скороченого виступу Джой Бриттан, серію програм закінчив танцювальний ансамбль „Сизокрилі" під керівництвом відомої балерини і хореографа Роми Прийми-Богачевської.

Ансамбль вивів п'ять оригінально хореографованих танків з різних частин Укра-

(Закінчення на ст. 4)

В АМЕРИЦІ

СТЕЙТОВА КОМІСІЯ В Ню Гемпшир, яка уділяє дозволи на продаж алкогольних напитків проголосувала одноголосно заборонити продаж російської славнозвісної „Водки" у стейтових крамницях. Таким способом згадана комісія запротестувала проти зістріления совєтськими бойовими літаками південнокорейського пасажирського літака минулого тижня, вбиваючи при тому усіх 240 пасажирів і 29 осіб залоги, між ними понад 50 американських громадян, серед яких був також один конгресмен з Джорджії.

АВТОМОБІЛЬНА КОМПАНІЯ Крайслера підписала з профспілкою автомобільних робітників тимчасовий договір, на підставі якого робітники Крайслера отримають додаткових 2,42 доляри на годину і таким чином будуть зрівняні у платнях з робітниками двох інших компаній — Форда і Дженерал Моторс. Договір схвалила 160-членна Рада компанії і профспілка. В кінці минулого тижня справа підписання була майже безнадійна і робітники Крайслера погрожували страйком.

БЮРО ПЕРЕПИСУ НАСЕЛЕННЯ ЗСА признається до численних помилок зроблених службовцями і помічниками під час перепису в 1980 році. Наприклад, службовці бюра переоцінили зріст еспаномовного населення, викликавши таким чином помилкові висновки серед демографів і політичних партій, а також неоправдані претенсії еспаномовного населення, яке на підставі фальшивих інформацій Бюра перепису, почало висувати неоправдані претенсії публічно, головно в пресі, викликаючи таким чином реакцію американських громадян неєспанонського походження. „Треба признати добру волю керівників Бюра, які перший раз в історії перепису хотіли устійнити національностеве походження американського народу, але вони не взяли до уваги недбальства багатьох тисяч помічників, які байдуже поставилися до цієї важливої справи", — заявили численні демографи і політичні аналітики.

ПЕРЕВЕДЕНІ ОПИТИ корпорацією Дан і Бредстріт виказують, що економіка ЗСА стабілізується з кожним місяцем, і що до кінця року ще один мільйон робітників будуть затруднені в урядових і приватних компаніях, а число безробітних зменшиться до приблизно 8,5, в крайньому випадку — 9 відсотків. Під кінець серпня безробіття становило 9,5 відсотка.

РЕЧНИКИ АДМІНІСТРАЦІЇ міжпростірних полетів у Гюстоні, Тексас, заявили, що вже закінчується будова третього міжпростірного корабля „Дискавері", який буде готовий до полетів вже на початку 1984 року. Адміністрація плянує 11 полетів міжпростірних кораблів в наступному році у порівнянні з чотирма в 1983 році. Два нові кораблі „Дискавері" і „Челленджер" і запасний „Колюмбія" становлять вже свого роду першу фльотилю міжпростірних кораблів, яка започаткує нову еру у дослідах надземної атмосфери.

РОБЕРТ Л. ВЕСКО, ВТІКАЧ від правосуддя в ЗСА, який спроневірив чи радше привласнив собі 224 мільйони долярів з так званого міжнародного фонду в 1973 році, виказався керівником великої контрабанди кокаїною, маріхуаною й іншими наркотиками на велику скалю. Його „головною квартирою" є маленький острівець на Багамах, який охороняють багамські офіційні чинники і толерують деякі американські дипломати, які самі правдоподібно є замішані у цю нелегальну мультимільйонову торгівлю. Згідно з інформацією Ен-Бі-Сі Нюз Р. Васко розкидав грішми на ліво і на право, впливаючи тим самим на певні навіть політичні події. Він був також одним з більших жертводавців на кампанію Ричарда Ніксона, переславши його комітетові чек на 200,000 долярів.

У наступному числі Українського Тижневика:

In The Weekly, September 11:

- Complete coverage of Labor Day weekend programs, tennis tourney and swim meet at Soyuzivka.
- Minnesota Ukrainians recall Great Famine with series of events.
- Svoboda: its early years and the making of the Ukrainian American by Dr. Myron B. Kuropas.
- Marco Carynnyk on Walter Duranty and the Great Famine.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00
UNA members $1.25 a month. Change of address — $1.00. Make check or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, допучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00.
Для членів УНСоюзу $1.25 місячно. За кожну зміну адреси - $1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Новий громадський сезон

Календарна дата щорічного Дня Праці — перший понеділок вересня — це наче межовий стовп між відпочинком і поворотом до праці. Липень-серпень — це час застою у громадському житті. Люди роз'їздяться і нестерпна спека не сприяє будь-якій активності. Очевидно, життя пливе своїм струмом без уваги на календар і погоду, діти родяться, смерть косить молодих і старих, радощі сплітаються із смутками. Календар не впливає на людські пристрасті і застій у громадському житті несумісний із заколотами, заворушенням і громадськими війнами у різних країнах світу. Цьогорічне календарне літо закінчилось особливою трагедією: адже саме 1-го вересня 1983 року ракета, вистрілена з совєтського військового літака, свідомо і пляново, за наказом від командувачів у Москві, поцілила південнокорейський літак і протягом секунд 269 осіб різної національности, чоловіки, жінки і діти, згинули, не здавши собі навіть справи, чому, з чиєї вини і як вони гинуть.

Немає перерви в житті одиниці і колективу і немає перерви у праці установ, які обслуговують людей. Проте такі різні громадські організації припинюють чи бодай звужують свою діяльність на два літні місяці і відновлюють її у цілій повноті кожнорічною осінню. Цьогорічний початок вересня на сході Америки не різниться погодою від гарячих днів минулого місяця і робітники і службовці поспішають до праці також ще у якнайлегших одягах. Але вже чути подих осени. Вже починаються сходини, доповіді, наради, з'їзди. І перед українською вільною громадою актуалізується проблеми, які на протязі двох літніх місяців „спали", або „дрімали". Деякі проблеми мусять так чи інакше вирішитись у новому громадському сезоні.

Українська вільна громада не може похвалитися великими успіхами в ділянці політики. Навпаки, ми мали дві керівні центральні установи, що їх нам завидували інші національні групи, і ці установи, хоч формально і далі існують, втратили те своє значення, що його мали. Проте цікава річ — болюча втрата керівних репрезентаційних центрів не припинила активности громади в ділянках господарській і культурній. Як після кожної пожежі чи землетрусу або великої повені люди негайно стараються рятувати все те, що можна врятувати, так і в нас розсудливі українські люди поставили собі за ціль врятувати цю найвищу громадсько-політичну установу, яку здвигнула українська вільна громада: йдуть конструктивні заходи, щоб врятувати Світовий Конґрес Вільних Українців, як найкращий наявний покажчик єдности всієї вільної громади, ідейна єдність якої є сіллю в оці ворогів української визвольної справи.

Четвертий, заповіджений вже СКВУ, має складатися з крайових репрезентацій. Ідеться про те, щоб всі зорганізовані українські клітини були репрезентовані на тому новому СКВУ і щоби він відбувся так гідно і достойно, як це було в половині листопада 1967 року в Ню Йорку.

Всі установи й організації, які прагнуть заманіфестувати свою участь у четвертому з черги СКВУ, мусять виявити амбіцію існувати не тільки на папері, але й приносити користь громаді своєю діяльністю. Маючи за собою історичний досвід за час, коли розмірно невеличкий гурт українських давніх піонерів на американському і інших континентах скріпився напливом нової іміґрації після Другої світової війни, можна бути оптимістами, що вільна українська громада при всіх своїх недоліках далі творитиме непроминальні вартості культури, далі буде розбудовувати свої економічні установи, далі даватиме пріоритет проблемі збереження української національної духовости. Це найтісніше в'яжеться з проблемою молоді, проблемою виховання, проблемою мови. Стежачи за розвитком українського вільного життя в діяспорі можна бути оптимістом, що хоч те життя мусить звузитись під тиском природної асиміляції, воно проте шукатиме нових шляхів для свого дальшого існування і процвітання.

Коли кожна установа й кожна організація діятиме далі за своїм суверенним статутом і коли кожний українець і українка виконуватимуть свою місію, яку дав їм Господь і яку кожний і кожна вибрали собі за своїм переконанням і своєю совістю — то українство в діяспорі не загине. І в Україні під жорстоким режимом український народ живе й житиме, бо нема такої сили, яка могла б знівечити 40-мільйонову націю з тисячолітньою християнською культурою.

Михайло Кучер

ПОЛІТИЧНА ПАТОЛОГІЯ „ТРЕТЬОЇ ІМПЕРІЇ"

II.

Конкретно ця програма виглядала так: 1. Німеччина не має жадних територіяльних претенсій до Росії; 2. гарантує народам окупованих територій права вибрати свої уряди; 3. визнання тих урядів за союзні з поєднанням їх в один спільний антисовєтський фронт.

З такою ініціятивою на весні 1942 року Ріббентроп в Берліні скликав конференцію тих еміграційних урядів, які перебували в Берліні, Парижі та Анкарі. Зібралося біля п'ятнадцяти представників поневолених Москвою народів: були тут представники Грузії, Азербайджану, Криму та України. Внесено резолюцію яка домагалася проголошення незалежности цих народів. Гітлер брутально відкинув резолюцію зборів і залишив тільки за собою право рішати долю народів Совєтського Союзу. Впливи Еріха Коха в Головній кватирі зростали буквально кожного дня. Він не тільки висміяв усі пляни Розенберга щодо України. Називав росіян і українців унтерменшами. Кох постійно працював проти концепцій Розенберга щодо України. Зрештою робити це було дуже легко. Кох мав беззастережну підтримку Гітлера.

Розенберг хотів витворити освічену українську верству інтелігенції, а ми — німці, Гітлер — хочемо знищити українців. Знищити 40 мільйонів? Реалізацію залишіть нам! А що станеться з територією? Ви впали з місяця? Згідно з волею фюрера Україна стане колонією. Там буде жити німецький селянин. Добре! Але це гасла, а не політика. За Волгою багато місця для концентраційних таборів. Кожного українця, який виявить інтелігенцію, треба застрелити.

Кох лютував. Накажу арештувати кожного, хто в Рівному прийде до мене з плянами закладання в Україні університету.

Погіршення воєнного становища на Сході врешті приписано неможливому трактуванню населення окупованих територій. Партизанка все побільшувалася. Політику „політичного провадження війни" репрезентував генерал Едвард Вагнер і генерал фон Шенкендорфф.

Тоді виник макабричний жарт-анекдота. Сталін вислав на Німеччину винищувачів і наказав бомбардувати все, що хочете. Вбивайте жінок і дітей. Коли ж хто осмілиться збомбардувати німецьку пропаганду — того зараз розстріляю. Ці хлопці добре працюють для нашої перемоги.

„Політичний" чинник Німеччини на Сході також не вдався. Політику може провадити тільки той, хто перемагає. Німеччина почала програвати на всіх фронтах. Ленін був майстер брехні і демагогії. Він умів, йдучи до влади, обманювати наївних, а обманувши, винищував з погордою. Гітлер з того боку нічого не навчився від Леніна. Визволення поневолених Москвою народів не могло здійснитися самим писанням меморандумів без збройної сили поневолених. Партизанка без допомоги ззовні визволити свій нарід не може. Польська Армія Крайова, маючи допомогу Великобританії, також того не зробила, бо з наказу свого еміграційного уряду у Лондоні, стала по боці совєтської армії. Тим самим приспішила скомунізовання своєї армії.

Коли совєтська армія розпочала наступ уже на території Галичини, а це було п'ять хвилин перед дванадцятою, І УД УНА вислано на фронт. Тільки 30 відсотків вирвалося з оточення на Захід. Хто живим попав у полон — дістав 25 років таборів.

Історія з німецьким генералом Власовим та його політичні погляди - відомі. Скінчив трагічно. Політичного становища не зрозумів.

При кінці війни почали досить голосно говорити про „політичний абсурд", виконавцем якого до самої смерти був Гітлер.

Можна сказати, що політичним абсурдом за війни керувалися також ЗСА та Великобратинія, які, тотально знищивши Німеччину, допомогли Сталінові збольшевізувати низку европейських країн з частиною Німеччини.

Наслідки перемоги Сталіна вже виявилися у проникання Совєтського Союзу в країни Африки, на Кубу і тепер у Центральну Америку.

„Політичний абсурд" — річ смертельно небезпечна. Останньо такий абсурд проявляється у нерозумінні Конгресом ЗСА зародків большевизму, який вже буквально знаходиться на порозі ЗСА.

„Абсурд" як філософічне поняття далекої дії не є „річ в собі". Це відношення поміж певними явищами. А демократичні претенденти на президента ЗСА, замість виявити свою політику, атакують президента Рональда Реґена. Себто йдуть по лінії найменшого спротиву.

„Найбільш могутня людина в світі" — президент ЗСА, зв'язаний згідно з демократичним парляментарним процесом, групою лівих лібералів у Конгресі.

Повертаючи до часу Другої світової війни, можна себе запитати чи за війни була, чи могла бути якась українська політика. Були писання меморандумів, що їх посилали в Остміністерство. Чи знали автори таких меморандумів, що Розенберг жадної політичної сили і впливу не мав і не міг мати в обличчі Гітлера. Суґестії самостійности без своєї збройної сили, це „романтика" в свідомості Розенберга, за словами Еріха Коха. Поляки стали по стороні союзників і самостійність Польщі програли.

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ

Редагує Лев Яцкевич

Провісники космічних подорожей

Космічні кораблі „Колюмбія" та „Челленджер" — це унікальні траспортові судна, що почали нову добу в історії космічних полетів. В основі, вони становлять поєднання конвенційного літака з ракетним рушієм, що дозволяє вичалювати їх в простір, вертикально, як конвенційні ракети, а приземлюватися, як звичайні літаки. Метою космічних кораблів є — наладнання постійної зворотної комунікації між землею та її надземним довкіллям, для таких конкретних цілей:

1) Заселювання надземних просторів новими сателітами, науковими інструментами, телескопами та дослідними лябораторіями;

2) технічної контролі та консервації над дією існуючих штучних сателітів, проводження змін та коректур їхніх орбітних траєкторій;

3) перевіз спорудних матеріялів в навколоземні орбіти для побудови дослідних станцій та інших космічних споруд.

Космічні кораблі становлять другий вагомий етап у розвитку космічних полетів, який став дійсністю шляхом модифікації ракетного рушія.

Ідею ракетного рушія обґрунтував наш земляк Микола Кибальчич (1881), ідею міжплянетних полетів обґрунтував зросійщений поляк Константин Цьолковський (1891), а перший ракетний рушій з погоном на пливке пальне, сконструював та вичалив у простір американський фізик Роберт Ґоддарт (1926).

Приблизно в 20-их роках цього сторіччя ідея міжплянетарних полетів починає цікавити та захоплювати широкі кола молоді поверсальської Німеччини. Джерелом цього зацікавлення стали дві книжки німецького математика Германа Оберта: „Ракетою до міжплянетних просторів" (1923) та „Шлях космічних подорожей" (1929) у яких проф. Оберт зформулював теорію полету ракети в космічні простори та швидкости „втечі" з пут земної гравітації.

Про першу книжку я довідався щойно в 1927 році на Львівській політехніці з відчиту проф. Боровіча п. з. „Міжплянетна комунікація". На цей відчит, що відбувся у найбільшій викладовій залі Політехніки, прибуло біля півтисячі студентів, які заповнили не тільки всі лавки, але також усі переходи та підвіконня. Для мене цей виклад був справжнім об'явленням та початком мого зацікавлення цією ділянкою, що триває досьогодні. Можливо, що на тому докладі було ще більше українських студентів крім мене, а можливо, що я був тільки один. Пригадую собі світлини з цієї унікальної книги проф. Г. Оберта, які асистент професора кидав через епідіяскоп на екран, прикріплений до таблиці. Одна з них представляла космічну станцію, у виді велетенського перстеня, який проф. Оберт назвав космічною дослідною лябораторією. На його думку ця лябораторія мала б стати дійсністю вже в 2000 році. Щоб забезпечити обслугу цієї лябораторії перед дією невагомости, проф. Оберст передбачав, що цей перстень обертатиметься з такою швидкістю довкола власної осі, що виростить еквівалент земної ґравітації.

На жаль, Польща в тому часі була промислово мало розвинутою країною, тому ніхто з учасників цього відчиту не був ані психологічно ані технічно готовий прийняти зміст цієї революційної книжки проф. Германа Оберта, як щось реальне, зв'язане з нашою недалекою майбутністю. У висліді цього наставлення у Львівській Політехніці не було, ані ракетних товариств, ані клюбів міжплянетної комунікації. Але такі клюби і товариства існували зате в цілій Німеччині й саме вони стали стрижнем першої армійської, дослідної ракетної бази, побудованої на балтійськім острові Уседом, біля містечка Пенемюнде.

Коли в році 1938 вичалено з цієї бази в простір перший прототип ступінчастої ракети V-2, мало хто з учасників цієї історичної події усвідомляв собі, що це перший провісник космічного корабля.

Хоч від цього історичного моменту проминуло 45 років, людині ще й досі не пощастило збудувати справжній космічний корабель. Ракетний рушій можемо порівняти з конем, а космічний корабель з возом із запряженим до нього конем. Досі всі полети в космічні простори відбувалися з допомогою ступінчастих ракет, з яких поодинокі ступені відокремлювалися в часі лету від матірньої ракети і пропадали, або в безвістях космосу, або спалювалися в атмосфері землі. В основі, вичалена ракета, по кожнім відокремленні ракетного ступеня збільшує швидкість ракети до швидкої втечі, яка дозволяє їй визволитися з пут земної ґравітації. Швидкість „втечі" дорівнює 11 кілометрів на секунду, або 25,000 миль на годину. При менших швидкостях, ракета або випущений нею вантаж, замість увійти в параболічну траєкторію лету, входять в колову траєкторію, (яку популярно називаємо орбітою) та стають штучним сателітом землі.

У той спосіб, можемо вивезти кожний об'єкт з пут земної ґравітації та запустити його в навколоземну орбіту, але коштом утрати ракетного рушія, ціна якого дорівнюється тепер 20-60 мільйонам долярів. Досі не пощастило нашій техноло-

(Закінчення на ст. 4)

Іван Боднарук

ЗА ГІДНЕ ЗВЕЛИЧЕННЯ ТИСЯЧОЛІТТЯ ХРИСТИЯНСТВА В УКРАЇНІ

Багато завдань має виконати наша суспільність у діяспорі супроти загнаної в катакомби української Церкви та поневоленої батьківщини. Але найважливішою з усіх наших справ на чужині таки залишиться завжди обов'язок виховати молоде покоління у такому дусі, щоб воно могло продовжувати ті завдання, для яких ми покинули Україну, пішли на скитальщину й для яких ми тут живемо. Нашим завданням зберегти молодь для рідної Церкви й українського народу та виконати те високе післанництво на полі релігії та української культури, що до нього ми покликані Богом та історією. Ясно, що коли ми хочемо, щоб наші діти зуміли наші релігійні й національні вартості зберегти, далі їх плекати в своєму житті та за них боротися, то мусимо їм ті вартості передати, та зробити їх для них дорогими.

Українські школи допомагають батькам у вихованні дітей і простягають їм свою руку. Треба, отже, батькам простягнути і свою руку й не ховати її поза себе, мовляв, я без української школи обійдуся, вона мені не потрібна. Треба зрозуміти, що всі ми відповідаємо за дітей перед Богом, народом і самим собою. Коли це зрозуміння знайде місце в серцях українських батьків, то тоді нам нічого боятися, що українська спільнота на чужині пропаде.

Людина яка здобула навіть велике знання, а не засвоїла собі того, що називаємо вихованням, не буде ніколи повноцінною людиною. А виховання дітей і молоді залежить таки від батьків, від атмосфери в батьківській хаті і від духового зв'язку між батьками й дітьми, від дбайливости батьків. Яка сьогодні молодь, такий буде за кілька чи кільканадцять років і нарід. Що ж допоможе нам, коли будемо красномовно говорити й писати про великі політичні ідеї, якщо вже за кілька років не буде кому їх читати й розуміти? Сьогодні наш нарід в Україні переживає страшні переслідування і веде важку боротьбу з наїзником за своє бути чи не бути. Наші поневолені там брати ждуть від нас допомоги й рятунку.

Не всі українські родини на еміґрації здають собі повністю справу із великої відповідальности за виховання своїх дітей в українському національному дусі. Не всі як слід розуміють, що особливу вагу мають українські школи й суботні школи українознавства, що плекають моральні засади, формують характер і світогляд молодої людини. В них діти пізнають свій народ, його мову, його минуле й сучасне, а далі його культуру, що є джерелом здорового світогляду та етичних принципів. Важливе значення і роля тих шкіл зростають нині тим більше в обличчі небезпеки для нас асиміляційних процесів, винародовлювання та відчужування нашої молоді від українського ґрунту. Гідне насліддя може нам дати тільки українська школа.

Пам'ятаймо, що ніяка чужа школа, хоч би вона була й наймодерніша школа та мала високий навчальний рівень, не дасть нашим дітям українського національного виховання! Треба, щоб парафіяльними й українознавчими школами цікавилася уся наша спільнота і дбала про їхній розвиток, а не тільки деякі одиниці. Тільки спільні, добре обдумані і скоординовані заходи батьків, Церкви і школи можуть принести покращання нашого шкільництва та припинити драстичне зменшення доплиunion не тільки учнів, але й наших учителів.

На жаль, життя показало, що наша молодь, скінчивши навіть українські парафіяльні школи і школу українознавства, втрачає часто ті духові вартості, що їх вона набула в тих школах. Причиною є прогалина, яка постає в навчанні й вихованні молоді, коли вона кінчає нашу народну школу та йде до чужої середньої школи. Ця молодь ще не є настільки морально і національно сильна, щоб зуміла протиставитися шкідливим впливам безбожництва, денаціоналізації, лібералізму й матеріялізму, які так процвітають в американських школах. Ця молодь, так мовити, знаходиться якраз у тому „небезпечному віці", коли процес формування характеру в неї ще не закінчився. І тут саме підходимо до справи, яка має бути головною темою цієї статті. Нам у Чикаґо, одному з найбільших наших скупчень, треба заснувати українську середню школу, цілоденну, де б наша молодь могла закріпити своє знання з українознавства, мабуть в народній школі і в школі українознавства, та зформувати до кінця свій український характер.

Ми вже маємо такі дві українські середні школи у ЗСА. Досвід і життя показали, що вони вирощують молодь, якої, нашій спільноті тут на поселеннях треба. Обидві наші українські середні школи в науці дорівнюють чужим школам, а то їх і перевищують, особливо, коли йдеться про виховання. Велика кількість молоді Української Середньої Школи у Дітройті здобула стейтові стипендії, перемагає у міжшкільних змаганнях, а закінчивши цю школу, в досить великій кількості дає нам громадських діячів. Хлопці й дівчата цих наших середніх

(Закінчення на ст. 4)

Володимир Жила

„СВІЙ ТАЛАНТ ВІДДАВ НАРОДОВІ"

(До чотириріччя з дня смерти М. Мандрики)

III.

Або:

Коли ж сховалось сонце в океані
По другий бік горбатої Землі,
З'явилась в серці ти, як на екрані,
В чарівнім храмі, що згасав у млі. (Стор. 85)

У цьому вірші Мандрика втілює свої враження в образ космічного маштабу, де всесвіт, починаючи від землі й кінчаючи сонцем, сповнений окремою красою й таким чином стає значним образно-порівняльним засобом. У вірші видно також прагнення поета звеличити об'єкт відтворення та опоетизувати його.

На окреме відзначення заслуговує вірш „Ганні" — дружині поета, якого доля назавжди й міцно зв'язала з нею:

Тебе нема...
давно нема.
Скував мороз землі сірої рами;
Співає реквієм стара зима
І замітає і твій слід снігами. (Стор. 88)

Відчуття втрати дорогої дружини переплелося в вірші з образом зими в природі, стало істотним для прагнення поета з метою розкрити своє наболіле серце для нових почуттів, що навічно ввійшли в його життя.

Щоб зрозуміти заголовок цієї збірки та її зміст у цілому треба обов'язково, хоча б у декількох реченнях, обговорити одноіменний вірш „Завершення літа". Цей вірш не загадково-таємничий, в ньому відчутне суб'єктивне поетове „я". Воно тут відлунює мозаїкою почуттів, поєднується з природою й мимоволі вабить нас силою своєї ніжности

То було вже завершення літа,
Коли сонце розкрилось крильми
І вода, до розкоші загріта,
Припала до пляжів грудьми.

....

А вже завтра замкне літо книгу
На холодні осінні замки,
Ключ сховає в сніги і під криги
До весни — аж повернуть чайки. (67—68)

Домінує в усьому простота й безпосередність передачі почуттів. Не можна заперечити, що не позначились тут, певним чином, поетові життєві успіхи й невдачі. Але вони передані досить просто й без зайвого змалювання контрастних картин чи деталів. Зате часто властиві цьому віршеві несподівані переходи чи навіть не завжди гармонійні зіставлення. Немає тут гнітючих, чи важких образів, що викликали б у читача острах перед життям, чи зневіру у світле й краще завтра. Навпаки, поет дає нам можливість заглянути у глибокі тайники життя,

Щоб життям відгородитися знову
Для нових усерадісних днів. (Стор. 68)

І таким чином, побачити кращий світ й скласти настрій на сприйняття величних подій життя. Це нам дуже нагадує поетів-романтиків, що подібно намагалися розказати про кращий світ, може навіть такий, якого не можна було зобразити в літературі.

Для повного образу хочемо приглянутися до останнього вірша очима вдумливого читача, який старається прочитати навіть недописане поміж окремими рядками. І так, оскільки його заголовок став заголовком для всієї збірки, то мимоволі відчувається, що поет мав щось на думці; мабуть він розглядав цю збірку як окремий плід свого дозрілого творчого духа, бо такі плоди приносять кожне завершене літо.

* * *

Мандрика — це не звичайна людина, це свідок великих подій відродження Української Держави та справжній співучасник формування нової української душі.

Його постійна відданість справі української державности й намагання максимально заглибитись в її історію, визначили появу його численних творів, що написані в багатобарвних образах із цікавим сюжетом та в напруженому розвитку дії. У них — пошуки нових ідей, бо поет оспівує людину та її прагнення. Не можна поминути тут і його пильного вивчення канадської дійсности, яку він, справді, зрозумів та оцінив. У його творах вона не трафаретна й не абстрактна, а жива, повна динаміки й віри в краще майбутнє.

Говорячи про літературну діяльність Мандрики, хочемо також відзначити його вклад у розвиток українського літературознавства й історію українського письменства в Канаді („History of Ukrainian Literature in Canada", англійською мовою (1968). У цих ділянках його думки підсилені великим фактичним матеріялом, посиланням на першоджерела та твердженням, що українська канадська література не є чимось ізольованим, бо вона має свої характеристичні риси, йдучи в парі з літературним процесом інших народів. Ця література дає не поверхові, а глибокі відтворення життєвої правди. Таким чином, Мандрика є частиною великої української літератури, в яку він увійшов як талановитий поет і видатний критик.

* * *

Микита Мандрика і його дружина Ганна спочивають у десятому кварталі (біля дороги) на цвинтарі Елмвуд у Вінніпеґу.

Нагробок, який міститься на їхніх могилах, удекорований справа й зліва листям уздовж жовтих поясів з китицею лілей посередині у верхній частині нагробного каменя. У шліфованій плиті вкарбовані рядки епітафії:

„Поет, науковець, громадський діяч: свій талант віддав народові".

Українська мова в публічній школі

Діти школи ім. Леша.

Починається шкільний рік. І знову шкільні будинки заповняться дітворою. І все гейби повторюється кожного року теж саме. Але у філядельфійській публічній початковій школі ім. Леша навчання починається з трохи іншим забарвленням. Тут уже другий рік діти навчаються української мови. Вік дітей сягає від садочка до п'ятої кляси.

Цікаво, що подавляюча більшість дітей — не українці. Чомусь не-українські батьки захотіли, щоб їхні діти вивчали українську мову. Декотрі висловлюють думку, щоб бодай один інший предмет вивчати в українській мові і тим збагатити знання української мови дітей.

Мені, вчителеві — приємно зустрічати ентузіястичну дітвору на лекції української мови.

Практика виказує, що в наймолодшому віці діти найкраще і найскоріше вивчають другу мову.

Є думки і робляться деякі старання, щоб і в інших публічних початкових школах діти вивчали т. зв. спадщинні мови, тобто мови походження дітей. А також і відповідне двомовне навчання стало предметом зацікавлення батьків і шкільних чинників.

Школа ім. Леша міститься у північно-східній частині Филядельфії.

Отже і цього року говоримо по-українському.

З. К.

ТРИ НАЙБІЛЬШІ автомобільні компанії: Дженерал Моторс, Форд і Крайслер, заявили однозгідно, що продаж автомобілів в серпні збільшився на приблизно 22,8 відсотка у порівнянні з таким же періодом в минулому році. Тільки в останніх 10-ох днях серпня усі три компанії продали 179,769 автомобілів. Минулого року в цьому часі число проданих автомобілів коливалось між 150 і 158,000. За цілий серпень згадані компанії продали 503,684 автомобілів, в минулому році тільки 395,032. В загальному в цьому році „три великі" продали 4,230,197 автомобілів; в минулому році тільки 3,651.384 тобто на 15,8 відсотка менше.

ПОДЯКА

Президія і Рада Директорів Українського Музичного Інституту Америки, Інк.

СКЛАДАЄ ЩИРУ ПОДЯКУ

за глибоке зрозуміння наших культурних музичних справ жертводавцям членам нашої культурної еліти, що своїми щедрими датками допомогли у влаштуванні Ювілейного Величавого Бенефіс-Концерту у 30-річчя УМІ з участю українських найвизначніших мистців світової слави: концертової пяністки Лідії Артимів, Павла Плішки — баса Метрополітальної Опери в Ню Йорку і Томи Гринькова — акомпаніятора, що відбувся дня 24-го квітня ц. р. в концертовій залі Port of History Museum у Філядельфії, який став справжнім тріюмфом не тільки УМІ, але цілої української еміґрації в діяспорі.

ВШ. ЖЕРТВОДАВЦЯМИ були:

ФУНДАТОРИ:	
Український Народний Союз	$300.00
Мгр. Наталія Котович	500.00
ДОБРОДІЇ	
о. митрат Мирослав і Пані Марія Харини	$100.00
о. митрат Зенон Злочовський	100.00
Союз Українців Католиків „Провидіння"	100.00
Українське Лікарське Т-во Півн. Америки (Відд. у Філядельфії)	100.00
Т-во Українських Інженерів Америки (Відд. у Філядельфії)	100.00
Пан Юрій Воскобійник	100.00
Пані Надя Желехівська-Матківська	100.00
УМІ Відділ у Ню Йорку	100.00
УМІ Відділ у Нюарку	100.00
УМІ у Філядельфії — Централя	150.00
МЕЦЕНАТИ	
Блаженніший Митрополит Мстислав	50.00
о. шамбелян Михайло Федорович	50.00
о. крилошанин Тома і Пані Софія Бариляки	50.00
Український Братський Союз	50.00
Українська Федеральна Кредитівка Самопоміч	50.00
Д-р Петро і Таїса Богданські	50.00
П-во Олег і Марія Мацькевичі	50.00
Проф. Богдан і Наталія Перфецькі	50.00
Пані Ірена Решеталович	50.00
Мгр. Роман і Марта Савицькі	50.00
Д-р Богдан і Даня Худі	50.00
П-во інж. М. і Ольга Чипаки	50.00
СПОНЗОРИ	
Проф. Дарія Гординська-Каранович	25.00
П-во Богдан і Марія Луцеві	25.00
Пан Зенон Михалевський	30.00
Пані Дарія Микита	10.00
УМІ Відділ у Клівеленді	25.00

Ідейним Жертводавцям від Українського Музичного Інституту Америки, Інк. СТОКРАТНЄ СПАСИ-БІГ!

За Президію і Раду Директорів УМІ —

НАТАЛІЯ КОТОВИЧ

Сприяймо розвиткові українського танцю

Танці, як і пісні та інші зразки народного мистецтва, є яскравим виявом національної культури і самобутности українського народу; їх могутній розмах, своєрідність і неповторність переконливо доводили, що народ, який має таку майстерність у вияві своїх думок і почувань, своїх волелюбних ідей, свого прагнення до свободи, беззастережно і незаперечно довів своє право на вільне державне існування. У цьому переконуються і не-українці. Недарма в серпні 1935 року на Міжнародному фестивалі народного танцю у британській столиці Лондоні український „Гопак" показом краси та емоційної сили українського народного танцю здобув тріюмфальний успіх і залишив позаду себе кращі народні танці державних націй, репрезентовані на тому фестивалі.

Петро Лавринець

Тому плекання рідних зразків національної культури, показ їх перед не-українцями, закладання балетних шкіл має велике значення для пропаґанди рідного мистецтва і є обов'язком для українців, розселених по різних країнах вільного світу. Вивчання цих зразків молодим поколінням зберігає наші національні скарби і знайомить з ними неукраїнський світ, який часто-густо очарований цими нашими скарбами стає нашим приятелем і прихильником нашої боротьби за державну самостійність.

Однією з таких шкіл, що плекає мистецтво рідного танцю і знайомить з ним своїх і чужих, є порівняно молода школа „Каштан", заснован в 1979 році, яка за цей короткий час досягла поважних успіхів. На сьогодні вона має 120 учнів у віці від семи до 35 років. Поділена школа на початкові і більш заавансовані групи, в залежності від віку і мистецької досконалости. Навчання провадять кваліфіковані інструктори і це запевняє школі високий мистецький рівень. Лекції відбуваються щотижня. Школа подбала про багаті і барвисті вбрання вартістю понад 30,000 долярів. Приміщення, де провадяться лекції, зі зростанням кількости учнів, виявилось уже замале, і Управа школи пошукує більшого.

За час свого недовгого існування школа мала вже багато виступів для українського громадянства і показувала своє мистецтво у Клівленді на Святі самостійности і соборности; на 30-літньому ювілеї 33-го Відділу Союзу Українок Америки; на Новорічній Маланці ООЧСУ, що передавалася телевізійним 24-им каналом, у Пітсбурзі, Пенсильванія; мала концерт разом з Українською Капелею Бандуристів м. Шевченка, брала участь у пописі Танцювальної студії у Пітсбурзі і дала два самостійні концерти і два пописи у Клівленді та один концерт у Чикаго, здобуваючи скрізь захоплення глядачів.

Для не-українців школа виступала на Міжнародному фестивалі в Пармі, Огайо, і на такому ж фестивалі в Кентоні, Огайо, на бенкеті німецької преси, а в цьому році започаткувала Фестиваль усіх націй у Клівленді і мала одногодинну програму, яка викликала овації багатотисячної публіки і високі оцінки американської та української преси.

Успішна праця школи вимагає великих видатків, для покриття яких платня батьків за лекції дітей не завжди вистачальна, і тому школа в цьому році розіслала покищо в дуже обмеженій кількості заклик до українських установ і громадянства стати її спонзорами і тим уможливити їй успішну працю.

Цей заклик знайшов свій відгук. Першим меценатом, який подарував на потреби школи 1,000 долярів, став відомий у нашій громаді своєю щедрістю на громадські потреби жертводавець Петро Лавринець. Дотепер цей добродій пожертвував разом 29,000 долярів на різні цілі: 10,000 долярів на Гарвардський університет, 10,000 долярів на патріяршу церкву св. Покрови у Клівленді, Огайо; 2,000 долярів на „Рідну Школу" у Клівленді; по 1,000 долярів — Блаженнішому Патріярхові Йосифові, на сиротинець у Філядельфії, на церкву в Арґентині, також на церкву в Бразилії, на нову церкву св. Йосафата в Пармі, на церкву свв. Апостолів Петра і Павла у Клівленді, і оце на танечну школу „Каштан". Проводячи особисто дуже скромне життя, цей щирий жертводавець завжди спішить допомогти церквам і установам, цим дає гарний приклад іншим робити так само. На потреби школи „Каштан" склали так само свої пожертви організації, товариства та окремі особи.

Спонзором, що дав 250 долярів, став д-р Д.Г. Павлишин; добродіями, що дали по 100 долярів: ООЧСУ, Інк. в Клівленді; 33-ий Відділ СУА у Клівленді, інж. М. Л. Голіян, д-р І. Д. Кулик, Л. Кусяка, інж. В. Я. Лютий, інж. Ю. А. Полянський, М. Світлик, А. Сов'як. Приятелями — жертводавцями є численні установи і поодинокі особи.

Школа сердечно вдячна всім жертводавцям, бо вони своєю щедрістю сприяють розвиткові танцювального мистецтва на чужині. Збірка триває далі.

Пожертви слід надсилати на адресу: Dr. Z. M. Holubec (c/o Kashtan) 6908 Antony Lane, Parma Hts., Ohio 44130.

Ю. Григоріїв

Їдемо до Вашінґтону

Місяць жовтень близько. Манiфестація 50-их роковин совєтського голодомору України зближається. Крайовий Громадський Комітет і місцеві його відділи приготовляють похід на Вашінгтон. Цей похід, літаками, автами, автобусами й іншими комунікаційними середниками, мусить бути гідний великого українського народу, що втратив від семи до десяти мільйонів своїх горожан на своїй родючій батьківщині, втратив через штучний голод, створений червоною Москвою, при „будові комунізму" і нової панщини — колгоспів.

Мова тут не про те, хто влаштовує цю Меморіяльну маніфестацію, бо з приводу цього Українського Голокосту американські українці повинні стати монолітом і свідомими патріотами українськими, навіть суперпатріотами в обороні своєї української чести і в поклоні перед мільйонами замучених голодовою смертю жертв.

Вашінгтон бачив різні маніфестації різних національних груп, бо у вільній країні Вашінгтона вільно маршувати, протестувати і вимагати прав людини, рівности і державної свободи для батьківщин свого походження. Такі маніфестації допомагають мобілізувати громадську думку і, шануючі себе групи людей та організації, маніфестують у столиці найбільш могутньої країни світу, яка дала доказ, що дбає не лише про себе, а прислухається до різних порушень людських прав на всій земній кулі.

Рівно 20 літ тому маршували (буквально) наші чорні горожани до столиці під гаслом „Праця, мир і свобода!" Це гасло вони і далі тримають угору, держать, хоч поступ чорного населення країни за 20 років величезний. Крім „jobs," чорним громадянам у ЗСА нема чого вимагати, а „jobs" — це справа економії, а не політики.

Маршували й українці вулицями Вашінгтону, щоб відслонити Пам'ятник Шевченкові, який пророкував, що й ми діждемося свого Вашінгтона з новим і праведним законом, а діждемось таки колись.

Малим і великим громадам атлантійського побережжя ЗСА близько і дешевше доїхати до Вашінгтону на 2-ге жовтня 1983 року. Громадянам американського заходу — дещо трудніше. Окружний Комітет УН Союзу в Чикаго організує такий автобусовий похід на Вашінгтон. Кошти участи з готелем коло 160 дол. Чи це багато? Наші люди, головно молодь, їдуть до Европи і гуляють по великих містах світу, і гроші на те є; також кошти поїздки до Вашінґтону в порівнянні мінімальні, а в додатку молодь мусить теж зі свого боку щось для української загальної справи дати. За моїх університетських часів молодь завжди була в авангарді акцій, все ішла на барикади, хоч батьки теж того бажали, але тихесенько, без гомону, протестували.

На сторінках наших газет появляються репортажі фахівців, що їдуть відпочивати чи звідувати далекі країни на всіх континентах. Значить, вони вже поросли в пір'я і гроші у них завелися!

В метрополії Чикаго мала громада Гемонд, Інд., вже має групу при парафії св. Михайла готову до маршу. Православний парох о. Щирба, як мене повідомляють, став кошовим походу.

Окружний Комітет УН Союзу кличе охочих голоситися до походу з Чикаго. Голоситься: Selfreliance Credit Union — 2351 W. Chicago, Ill. Телефон — 489-0520.

Степан Куропась.

Відзначення Великого голоду в Едмонтоні

(В.Ч.) У цьому році українці у вільному світі відзначують 50-ту річницю страшного голодомору 1932-33 років на рідних землях, зорганізованого тодішнім диктатором, секретарем комуністичної партії Совєтського Союзу Йосифом Сталіном. Большевики надіялись таким способом знищити опір українського народу колективізації і комуністичній системі взагалі. В країні, де виростало досить збіжжя, щоб забезпечити цілу Европу, винищено від семи до десяти мільйонів хліборобів штучним голодом, включаючи в це страшне винищення старих і малих: чоловіків, жінок і дітей.

Комуністичний уряд забирав збіжжя від українських господарів до останнього зернятка та продавав цей здобуток на Захід по демпінгових цінах, щоб здобути грошей для оплачування „п'ятої колони" в світі і щоб уможливити в себе швидку індустріялізацію. Допомога голодуючим із Заходу була заборонена. Дехто уважав, що не треба помочі країні, де є досить збіжжя на експорт.

Цю страшну, жахливу трагедію не можемо забути. Знаємо, що наші акції сьогодні не поправлять минуле, але можливо ми зможемо запобігти такій жахливості у майбутньому. В цьому напрямі працюють спільно українські організації в місті Едмонтоні під керівництвом Комітету Українців Канади, голова д-р М. Снігурович.

Дня 7-го серпня 1983 року, на Українському Культурному Селі Спалщини відбулася велика Меморіяльна маніфестація, охоплюючи коло 15 тисяч людей. Го-

(Закінчення на ст. 4)

ПОДЯКА

Дня 28-го липня 1983 р. відійшов у Вічність

наш Найдорожчий

МУЖ, БАТЬКО, ДІДЬО І ПРАДІДЬО

бл. п.

ВОЛОДИМИР ВАДЮК ЛУЦЬКИЙ

Цією дорогою складаємо сердечну подяку парохові о. монсеньйорові Константинові Бердарові за відвідування Хворого в часі довгої недуги, за уділення Св. Причастя і Єлиопомазання.

Дякуємо о. Вол. Кармазинові за відвідини Хворого, за уділення Святих Тайн, за участь в похоронних відправах та за прощання на тризні. Дякуємо о. Богд. Левицькому за участь в похоронах та сердечні прощальні слова на тризні. Дякуємо дорогому Міркові Кальбі за зворушливе надгробне прощання від родини. Дякуємо п-ні Стефі Цегельській за щирі прощальні слова та вислови співчуття опечаленій родині. Дякуємо д-рові Б. Сілецькому за сердечне прощання дорогого йому Покійного.

Дякуємо Вп. Паням: Богданні Михайлів, Христині Ганас, Марії Корчевій і Катерині Заґвоцькій за підготування тризни. Наша щира вдячність Дорогій Родині, всім Приятелям і Знайомим, що в часі смутку і горя прийшли з словами розради і висловами щирого співчуття, а на похоронних відправах створили могутній хор, який своїм співом звеличав похоронні Богослуження.

Дякуємо всім за квіти, молитви та Служби Божі.
Дякуємо за листовні і телеграфічні співчуття.
Дякуємо всім слідуючим жертводавцям:

$250.00 — родина Мирон і Ірена Біленські;
$125.00 — Реня і інж. Олег Цюк;
по $100.00 — Мирослава, Христина і Марта Луцькі, Наталія і д-р Б. Стернюк, Надя і Юрій Цегельські;
по $60.00 — Зоня Федишин-Щербій і Марта та Остап Квітковські, Богдан і Марія Бігус;
по $50.00 — Марійка і Олег Кальба, д-р Ігор і Дарія Витвицькі, Стефа і Роман Цегельські;
по $40.00 — Ірена Бачинська, Оля і Богдан Кальба, Зоня і д-р Ярослав Кальба, Нуся і Василь Бойко, д-р Юрій Луцький і Марта Спера, Іванна і Юліян Яворські, Оля і Ярослав Цегельські, Ірена Терещук-Яворська;
$30.00 — Аня, Дануся і Ляля Цегельські;
по $25.00 — Богданна і Евген Михайлів, інж. Орест і Христина Ганас, родина М. Луцьких, Марта і Роман Кокольські, родина Гординських, Ірена і Роман Лапичаки, Галя і Іван Костюк, Ірена і Мирон Кальба, Дарія і Ярослав Ратич;
по $20.00 — Орест і Ігор Кальба, Слава Гуменюк, Микола Ничай, д-р Зенон і Марія Городиські, Надя і Адріян Цегельські, д-р Альберт і Оксана Кіпа;
по $15.00 — д-р Б. Сілецький, Зенон Михалевський;
по $10.00 — Анна Гачкевич, Марія і Нестор Корчевий, Марія Білозор, Дарія і Гнат Балазюк, Іванка Бачинська-Клоз, д-р Дарія Оленська, Віра Пестик, інж. Вол. і Наталія Кулішенко, д-р Вол. і Марія Бачинські, Дуся і Мирон Подоляки, Лєна Смулка.

Пожертви призначено згідно з волею жертводавців на: Українську Церкву в Люрді — $667.50; Союз Гетьманців Державників — $572.50; Освітньо-Культурний Центр у Філядельфії — $100.00; Патріярший Фонд — $15.00; журнал „Батьківщина" — $25.00; Український Музей СУА — $15.00; пам'ятник Покійному — $350.00. Разом — $1,780.00.

Нехай Милосердний Господь винагородить Вас щедро своїми ласками, а душу Покійного Царством Небесним.

РОДИНА

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ відходу у Вічність Покійного відправилися Служби Божі: в церкві св. Ів. Хрестителя в Нортгемптоні і св. Йосафата в Бетлегем, Па.

Ділимося сумною вісткою зі всіми Братчиками Загону „Червона Калина", що 5-го вересня 1983 р. відійшов на Вічну Ватру генеральний підскарбій Загону, визначний спортовий активіст на Рідних Землях, співосновник та перший отаман спортово-вишкільних таборів загону на Вовчій Тропі

НЕЗАБУТНІЙ ДРУГ

бл. п. братчик пл. сен.

ЛЕВ ШТИНДА

ПАНАХИДА — в п'ятницю, 9-го вересня 1983 р., о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Катініс, Easton, Pa.

ПОХОРОН відбудеться в суботу, 10-го вересня 1983 р., о год. 11-ій ранку з церкви св. Духа в Істон, на український православний цвинтар св. Андрія у Бавнд Бруку, Н. Дж.

Клонимо голови перед заслуженим Пластуном і вірним Другом, а Дружині та Родині Покійного висловлюємо наші щирі співчуття.

СТАРШИНА ЗАГОНУ

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що в понеділок, 5-го вересня 1983 року, несподівано, відійшов у Вічність на 70-му році життя

наш Невіджалуваний МУЖ, БАТЬКО, ДІДУСЬ І СВАТ

бл. п.

ЛЕВ ШТИНДА

член Пластового Куреня „Червона Калина" і один з організаторів минулорічної Ювілейної Пластової Зустрічі.

ПАНАХИДА буде відправлена в п'ятницю, 9-го вересня 1983 р., о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Katinis Funeral Home, 2101 Northampton Street, Easton, Pa.

ПОХОРОН відбудеться в суботу, 10-го вересня 1983 р., о год. 11-ій перед полуднем, з того ж похоронного заведення до української католицької церкви св. Духа в Істоні, Па., а опісля на український православний цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Горем прибиті:

дружина — СТЕФАНІЯ
син — АНДРІЙ з дружиною АННОЮ
внук — МИХАЙЛО
донька — МАРТА ОМЕЦІНСЬКА з чоловіком ВОЛОДИМИРОМ
свати — МАРІЯ І ОМЕЛЯН ОМЕЦІНСЬКІ
та ближча і дальша Родина в ЗСА й Україні

Ділимося сумною вісткою, що 26-го серпня 1983 р., на 87-му році життя, відійшла у Вічність

бл. п.

МАРІЯ ПАСТЕРНАК

ЖУРНАЛІСТКА, МИСТЕЦЬ-КРИТИК, УЧИТЕЛЬКА І ГРОМАДСЬКА ДІЯЧКА.

Покійна, дружина бл. п. проф. Ярослава Пастернака — заслуженого археолога, прожила останніх тринадцять років в Пансіоні ім. Івана Франка в Торонто; упокоїлася у шпиталі ім. св. Йосифа і похована на Парк Лавн кладовищі в Торонто, Канада.

Адміністрація Пансіону ім. Івана Франка в Торонто

Новий професіоналіст— д-р Ігор Махлай

Д-р Ігор Махлай

В травні ц.р. в Огайо Стейт-університеті був промований на доктора дантистики Ігор Махлай, син інж. Петра і Таїси Махлаїв. Ігор народився 30-го листопада 1957 року в Клівленді. Закінчивши середню школю Норманді, він вступив на переддентистичні студії до згаданого університету в Колюмбус, і їх закінчив успішно зі ступенем „БС" в 1979 році. Цього ж року його прийняли на студії дентистики в цьому університеті. Молодий дентист д-р Ігор плянує іти в приватну практику в Клівленді.

Крім студій Ігор був зразковим членом українського зорганізованого молодечого життя. Він закінчив школу українознавства, був активним пластуном. Д-р І. Махлай—взірцевий парохіянин своєї церкви і член церковного хору при катедрі св. Володимира. Він любитель музики, пройшов школу гри на фортепіяно. Крім того полюбив гру на бандурі й став членом славної нашої Капелі Бандуристів ім. Т. Шевченка. Також д-р Ігор був інструктором, організатором чи адміністратором різних кобзарських таборів. Сподіваємося, що Ігореві і на майбутне вдасться поєднати свою професійну працю з громадською і мистецькою діяльністю.

Д-р Ігор Махлай є членом 346 Відділу Українського Народного Союзу в Клівленді.

М. Д.

Цікава виставка прикладного мистецтва

Старанням Сестриства Покрова Пресвятої Богородиці при парафії св. Володимира і Ольги в Чикаґо, в днях 24-25 вересня ц.р., в авдиторії церкви св. Володимира і Ольги,при 2245 Супіріор, відбудеться виставка. Це третя подібна виставка, що завдяки великому зацікавленню глядачів, стали вже традицією.

У виставці беруть участь: Анна Білинська, Евгенія Бяла, Христина Головчак-Дебарі, Оксана Казанівська, Анна Кульчицька, Ярослава Кучма, Віра Маркевич, Мотря Мельник, 6-ий Відділ СУА, Роман і Наталка Завадовичі. Леся Мудра і Степанія Кралька виставлятимуть експонати з України. На виставці будуть вишивки, кераміка, тканини, деревorізба і вперше—мистецький доробок (частина) Христини Головчак-Дебаррі.

Заповідається велика різноманітність мистецьких форм, матеріялу. Тут буде не тільки презентація експонатів, але і зустріч з мистцями, людьми, які залюбки віддаються внутрішньому прагненню лишити слід у образотворчому мистецтві. Цікаво буде почути пояснень відносно техніки, часу, а також і про ту внутрішню потребу, яка стає стимулом таких власне праць.

Всі тутешні виставки вже відомі чикаґській громаді і мають своїх шанувальників, симпатиків, а то й критиків. Вперше гості зустрінуться з працями мисткині Х. Головчак-Дебаррі. Вона відома в ЗСА і Канаді і про її виставки писалося чимало в тутешній українській пресі. Мисткиня є у постійному контакті з нашою „Крамничкою Сумління". Вона зробила жест-подарунок на фонд політв'язнів. Як і належиться, слід віддати нашій гості увагу. Ось кілька її слів: „У мене два світи, в яких я знахожу затишок, радість і силу переборювати труднощі. Один із моїх світів—це мої діти. Мій другий світ—це мистецтво. Ці обидва світи мені дорогі і схрещуються в одноцілу кольоритність мого життя ".

З її світом і світом інших мистців матимемо можливість контакту візуального і чуттєвого.

Запрошуємо щиро на нашу виставку!

Сестриство Покрова Пресвятої Богородиці

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДІТЕЙ.

25-річчя оселі ім. О. Ольжича

Наші оселі, як знаємо,—це місця, де розвивається громадське життя, де наша молодь може перебувати у літні місяці.

Такою оселею є й оселя ім. Олега Ольжича. У цей літній час минає 25-ліття оснування цієї вийнятково гарної оселі. Отож і відзначено її урочисто.

В неділю, 7-го липня ц.р., Божественну Літургію відправив парох церкви в МекАду і капелян оселі ім. О. Ольжича о. Богдан Левицький. Глибоку патріотичну змістом проповідь виголосив о. Іван Бура, парох церкви св. Михаїла в Шенандоа Па. Проповідь була повчальна тим, що давала приклади з життя і з поведінки юнака, мабуть п'ятого покоління наших еміґрантів з Шенандоа, найдавнішого поселення нашого в Америці, як треба боронити правду щодо України і вклад українців в американське життя перед частими іґнорантами з американського світу. Понад 300 учасників Св. Літургії пильно прислухалися до щирих і мудрих слів о. Івана Бури, що гарно опанував рідну мову своїх українських предків. Співав добрий хор під батутою Василя Пізюра.

О 2-ій годині почався святковий ювілейний обід, участь у якому взяли, крім згаданих духовників, о. монсеньйор Тиханський, який провів молитву, і о. Врублевський. Як і плянувалося, в ювілейній трапезі взяв участь Провід Організації Державного Відродження України (ОДВУ) та інші організації ІСНО, включаючи УЗХ. Було багато гостей, представників різних громадських організацій, молодь.

Святковий обід відкрила вступним словом д-р Наталія Пазуняк, привітавши присутніх і вказавши на те, що, коли святкуємо ювілей оселі, вклоняємось рівночасно перед символічною могилою її патрона, перед пам'ятником сл п. борця-героя, науковця і поета Олега Ольжича.

Вміло і дотепно проводив обідом мґр Михайло Середович. Згадав він при тому, що у цей самий час відзначуємо і 20-ліття каплички, збудованої в гарному стилі нашої дерев'яної архітектури, що нею опікується Степан Селешко. Згадувано і добродіїв і ктиторів каплиці: Михайла Терлецького, що подарував дзвін для окремо збудованої дзвіниці; о. Левицького, що причинився до матеріялу на будову.

Головним промовцем свята був Володимир Різник, один із піонерів ОДВУ і член-основник оселі, що вклав багато зусиль для придбання оселі і влаштування її. Його доповідь була дійсно всеохоплюючою. Він згадав усіх, хто причинився до розбудови оселі,згадав свл. Оксану Ґенгало, яка в тому ж році ініціювала і організувала разом з членством УЗХ табори молоді, що й дотепер діють і дбають про українське національне виховання молоді, основане на християнських етнічних принципах. Займається тепер цим з посвятою подружжя Володимира і Микола Кавки. Неначе на екрані промайнули зусилля 25 років у доповіді В. Різника. Згадав він і пожежу палати в 1981 році як удар для громадського життя в Філядельфії і околиці.

Д-р Богдан Шебунчак, голова ОДВУ, провів церемонію вручання грамот усім, хто причинився відповідним датком до закупу будинків мотелю „Наталія", замість палати, що згоріла. Приємно було бути свідком жертвенности наших громадян-патріотів. Теплим щирим словом дякував за участь у ювілейному святкуванні присутнім інж. Володимир Зуляк, управитель і господар оселі.

Особливе враження на учасників, що заповнили залю, зробила мистецька програма святкувань. Поява на сцені драматичної акторки Евеліни Белюць, у темній стилевій сукні, у строгих формах із срібною габою, викликала щирі оплески присутніх. У програму її входила рецитація поетичних творів О. Ольжича і гармонійно дібраний глибоко патріотичний вокальний репертуар. Акомпаньював їй пііаніст-композитор Леонід Вербицький.

Оригінальним був підхід акторки: вона сказала на вступі, що присвячує цю програму Олегові Ольжичеві і просить присутніх зважити, що в її уяві він, борець і поет,—на залі; тож вона і буде до нього звертатись, а не до учасників свята:

—Олеже, ми полюбили Твою творчість і читатимемо вибір із неї сьогодні на Твоєму святі, бож оселя Твоя і це Твоє свято. Ми співатимемо Тобі пісні, щоб вилити ними тугу і любов.

Запанувала тиша на залі; серед нас був Олег. Співом тужливої пісні *„Повій, вітре, з України"* почала Евеліна Белюць свою програму. Тоді полинули слова поезії Ольжича, строгої, глибокої, поезії, у якій душа поета-борця перекликається з велетнями світової літератури. Це були рідко рецитовані твори—із збірки „Рінь" і „Підзамче"; ще була також його „Св. Катерина".

Так, дійсно, з такою подачею його поетичного слова можна було відчувати незриму присутність Олега—творця і борця. Як подарунок особистий йому, Олегові, Евеліна виконала давню поліську пісню у стилі народного співу; адже—вони земляки. Артистка народилася тільки 80 км. на північ від місця народження Олега Ольжича в Житомирщині. Замлоїло серце від народних тонів тужливої поліської пісні, покотились сльози у багатьох.

На закінчення цього духового пиру Евеліна виконала „Вірую", слова і композиція Л. Вербицького; це його новий твір, у якому у музичних тонах він висловлює віру українського народу в остаточну перемогу, у свою визволену рідну Україну. Щирими були гарячі оплески, зворушливими.

Завершенням мистецької програми ювілейного святкування був виступ відомого і любленого усіма бандуриста Романа Левицького, що з великим чуттям і майстерністю виконав ряд пісень при бандурі; наймиліші з них були лемківські народні. За всю цю мистецьку програму наша громада, присутня на залі, була щиро вдячна виконавцям-мистцям.

Молитва, проведена о. Врублевським, і грімке „Ще не вмерла Україна" закінчили свято.

Ще довго гуторили присутні і милувалися чарівною природою „Ольжичівки".

Н. П.

Провісники...

(Закінчення зі ст. 2)

гії збудувати одноступеневу ракету, спроможну осягнути орбітну швидкість лету, не говорячи ще про її політ поза мережу земного притягання. Переломом у тім напрямі стало „орбітне судно", яке вважають предтечею космічного корабля; побудова його зумовлена новим пальним або новим родом погону, якого технологія не знає.

Кінчаючи статтю, хотілося б звернути увагу читачів на майже апокаліптичний збіг обставин, зв'язаний з розвитком та використанням космічної ракети. Гітлер фінансував її побудову, коштом багатьох більйонів німецьких марок, з метою підбити нею світ. Замість підбити світ, він залишив світові спадщину, що допомогла йому підбити космос!

Відзначення...

(Закінчення зі ст. 3)

Поменшене фото проєкту пам'ятника.

ловний промовець, відомий державний муж Канади Браєн Малроні, підкреслив жахливість штучного голоду та наш обов'язок навчати своїх нащадків та інформувати світ, щоб такий жах ніхто не мав нагоди повторити.

Того ж дня була виставка, приготовлена Спілкою Української Молоді Канади та Українським Інститутом при Албертійському університеті. Виставка складалася зі 24 фотографій Великого голоду в Україні із текстами — словами очевидців цього Голокосту. Виставку можна легко транспортувати, і її замовили різні організації в місті Едмонтоні, як і поза ним. Побіч виставки були представлені тут пляни відносно запропанованого пам'ятника жертвам голодомору.

Вранці відбулася Служба Божа і панахида — вшанування пам'яті мільйонів людей, які вмерли мученичою смертю в 1932-33-их роках з пляну червоної Москви. Це було в серпні.

І вже 23-го жовтня ц.р. відбудеться відкриття пам'ятника в місті Едмонтоні. Заходами Клюбу Українських Професіоналістів, голова інж. Б. Шулякевич, Комітет Українців Канади здобув місце на запропанований пам'ятник, який виготовила мистець Людмила Темертей. Сам пам'ятник із алюмінію у формі великого зламаного кола життя, де з голоду висохлі руки простягаються за поміччю, якої не було. Після відкриття присутні підуть спільним маршем до „Едмонтон Конвеншенел Сентр", де відбудеться голодний обід (рідка зупа, чорний хліб і сіль), на який запрошено представників із інших середовищ.

В теперішній час ідуть заходи, щоб надрукувати інформативну англомовну брошуру для її розповсюдження в англомовних середовищах. Вищезгаданий проєкт — це лиш один із багатьох проєктів, які будуть здійснені для інформації та науки інших середовищ, крім нашої української громади.

6-го листопада відбудеться Меморіяльний концерт в Ювілейній Авдиторії. Головним промовцем на концерті буде широкознаний журналіст з Англії Малколм Маґерідж, очевидець жорстокого голоду на Україні.

Тільки розширення інформації й освідомлення ширшого світового громадянства про події 1932-33 років на Україні уможливлять нам усім запобігти такій трагічній події в майбутньому. Це наше основне завдання — наш святий обов'язок.

Комітет Українців Канади тепер збирає пожертви на Меморіяльний пам'ятник. Канадці можуть подати посвідки на так званий „інком текс". Просимо пожертви висилати на адресу: Alberta Ukrainian Commemorative Society, c/o 9227 - 72 Street, Edmonton, Alberta T6B 1Y8.

За гідне...

(Закінчення зі ст. 2)

шкіл зживаються і часто буває, що опісля одружуються. Цим способом ці школи запобігають у значній мірі мішаним подружжям, які є жахливою загрозою для нашого народу в країнах поселення.

Тому треба нам якнайшвидше заснувати в Чикаґо Українську Середню Школу. Пам'ятаймо, що наше тут існування — це завзятий бій за життя нас самих, нашої спільноти й нашої нації зокрема, і що в цьому бою переможе тільки той, хто сильний вірою любов'ю та стійким характером! Після цього здається нам, що зайво було б говорити більше про вагу Української Серднього Школи в Чикаго. Вона нам потрібна з уваги на релігійне й національне виховання нашого молодого покоління, вона стане в майбутньому могутнім бастіоном українства на чужій землі. Справа оснування Української Середньої Школи в нашому місті — це справа нашої гідности й чести! Цим ми причинимося до гідного звеличення тисячолітнього ювілею християнства в Русі-Україні, до якого проходить тепер у нас підготова.

СОВЄТСЬКИЙ ВОЯК Юрій Іванович Ващенко, який втік із Швайцарії, куди його привезли як полоненого з Афганістану і намагався отримати політичний азиль в Західній Німеччині, такого права не отримав. Німецькі чинники мотивували свою відмову тим, що швайцарська влада ґарантує Іващенкові усі політичі права і охорону видачі Совєтському Союзові, якщо він не захоче повертатись до СССР. Згаданий совєтський вояк має право внести апеляцію до вищої судої інстанції, але спостерігачі кажут, що ця процедура йому не допоможе, бо Швайцарія домагається його повернення до так званого полону. Згідно з угодою між СССР, Пакістаном і афганськими повстанцями, останні повинні передавати полонених совєтських вояків швайцарським чинникам, зглядно представникам Червоного Хреста.

НАЙБІЛЬША ПОЛІТИЧНА партія Арґентини — пероністи — переважаючою кількістю голосів назначила колишнього президента сенату Італьо Людера своїм кандидатом у президентських виборах. Людер, 63-літній політичний діяч отримав 591 голос з 690 присутніх на з'їзді делеґатів. Військові, які захопили владу, скинувши цивільну владу президента Ізабели Мартінез де Перон сім років тому, зобов'язалися передати владу цивільним після загальних виборів у жовтні.

Союзівка закінчила...

(Закінчення зі ст. 1)

„Чорноморські козаки" і Ліда та Зіна Джус.

Юліяна Осінчук збирає оплески.

Ансамбль „Сизокрилі"

їни, в чудових автентичних строях.

Програмами вела люблена глядачами і респектована виконавцями конферансьє Аня Дидик, яка виконує цю функцію на Союзівці вже на протязі 12-ох років. Після програми в неділю увечері А. Дидик попрощала гостей із закінченням цього літнього сезону, пригадуючи, що 17-го і 18-го вересня тут відбудеться День УНСоюзу з вибором „Міс Союзівки" на 1984 рік, в якому УНСоюз відзначатиме своє 90-річчя. При тому А. Дидик, як і в суботу, представила урядуючу „Міс Союзівку" Зеню Матківську, як і кількох її попередниць: Ліду Фещенко-Чопівську, Орисю Ганушевську, Аннетку Харук і Аретку Ракочу.

Крім них, в суботу і неділю А. Дидик представляла і вітала союзових секретарів і голів округ. Представлені були теж: головний предсідник д-р Іван Флис, головні радні Володимир Квас, Роман Татарський і Евген Іванців, почесний член УНСоюзу і колишній головний предсідник Йосип Лисогір, почесний член Головного Уряду Марія Душник, головний редактор „Свободи" Зенон Снилик, редактор „Українського Тижневика" Рома Гадзевич і управитель Союзівки Юрій Прокопець.

Під час згаданих трьох днів багато гостей приглядались тенісовим і плавацьким змаганням УСЦАК за нагороди УНСоюзу. Щойно в понеділок по полудні почала оселя опорожнюватись, хоч ще багато гостей користали з холодної води в басейні, плянуючи вертатися домів щойно у вечірніх годинах.

В Афганістані...

(Закінчення зі стор. 1)

безборонних селах, спаливши доми і посіви.

В Кабулі 23-го серпня повстанці збомбили ресторан і вбили 10 членів афганської таємної поліції, які веселилися там.

В інших боях, які відбулися 25-го серпня в районі совєтських мешканевих забудов поблизу кабульського летовища, афганські комуністи зазнали дошкульних втрат.

В цей сам день повстанці, які вже чотири роки успішно боряться проти совєтських військ і маріонеткового режиму, успішно напали на совєтський військовий конвой в долині Льоґар на південь від Кабулю і знищили понад 15 військових машин.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 11-го ВЕРЕСНЯ 1983 р.

Нюарк, Н. Дж. Місячні збори Б-ва св. Івана Хрестителя 76-ий Відд., о год. 10:30 ранку в українській католицькій школі при Айві вул. і Сенфорд Авеню. Проситься чл. прибути та вирівняти залеглі вкладки. Найкраще платити вкладки чеками і посилати прямо до Відділу. — Юлія Демчук, секр.